

Hospoda na mýtince

Jára Cimrman

(Opereta)

Osoby:

Hostinský

Hrabě Ferdinand von Zeppelin

Kulhánek

Trachta, p.i.

(Operetní předehra: sestřih hudebních přechodů mezi hlavními melodickými pasážemi operetních předeher a meziher ze Straussova Netopýra a Nedbalova Vinobraní.)

Otevře se opona. Hospoda v lese, před hospodou stůl a židle. U stolu figurín a Ludvík a hostinský.)

Hostinský: Chceš vědět, Ludvíku, můj starý - a dalo by se říci - ano! Vlastně jediný dobrý příteli, jak jsem se zde v této osamělé pustině uprostřed hlubokého lesa, kde široko daleko nikdo nebydlí a kudy nevede ani pěšina a kde bys za celý den nespatriil človíčka, nebýt těch zatracených vzducholodí, ocitl? Vyprávím ti tento příběh svého života den co den již po patnácti letech a ne mám věru důvodu neříci ti jej znovu. (Podívá se nahoru, odkud zazní hudba z Netopýra.) To je Vídeňák, Ludvíku. Ech, ti boháči! Letos na svatou Annu bude tomu třicet let, co jsem jako chudý tovaryš s buchtou v ranečku opustil svou milovanou vlast. Neměl jsem, Ludvíku, můj starý - a dalo by se říci - ano! vlastně jediný dobrý příteli, nic než tyhle dvě ruce. Kam se vrátit? Chtěl jsem se samozřejmě uchytit nejdříve jako košíkář. Ale košíky jsem nikdy nepletl, ani jsem nevěděl, jak se taková práce dělá. A tu, v nouzi nejvyšší, přinesl mi listonoš radostnou zprávu: Dědeček zemřel, stáváte se majitelem hostince Na mýtince. A tak jsem si to namířil rovnou k notáři. Notář vzal sekeru, jídlo na tři dny a vyrazili jsme. Když jsme se, Ludvíku, můj starý - a dalo by se říci - ano! vlastně jediný dobrý příteli, prosekali až sem, tu teprve jsem poznal, jaký byl můj dědeček, dej mu pánbůh lehké odpočinutí, blbec.

Notář mi vyprávěl, že dědeček byl vyhlášený samotář. Lidem se vyhýbal a nikoho kolem sebe nesnesl. Ale odjakživa toužil stát se hostinským. Nejdříve si otevřel hospodu u silnice na Písek. Ale chodili mu tam lidé. Pak si najal hostinec na náměstí v Opočně, zas mu tam chodili. A tak si postavil tohleto. Ty jsi tu, Ludvíku, za dědečka nevím, ale za mě patnáct let, sice stály, to je pravda, ale jediný host. A takový host, že to tak musím říct, neurazíš se, Ludvíku, vidíš? To vlastně ani není host. A bez hosta hospodu neuživíš. A uživíš-li, nepobavíš se. A pobavíš-li se, jen do pláče.

(Zaspívá árii tuláka z operety R. Piskáčka Tulák.)

Jak to ptáče světem sem a tam

smuten bloudím, bez cíle a sám.

Přejdu hory, doly, vsi i města,

kam však vede moje cesta,

to já sotva znám.

A tak toulám se už dlouhý čas,

dnes mám bídu, zítra nouzi zas,

věru kapsy moje tak jsou chudé,
pomalu že sotva zbude v nich na provaz.

A přec kupodivu někdy zdá se mi,
že jsem nejbohatším z lidí na zemi.

Když z jara první vonný květ se
venku počne rozvíjet,
každému štěstí na tváři
hned zazáří.

A vůně šeříku láká i ubohého tuláka,
by jako jiným též mu kvet
ten máje květ.

Jedenkrát, až znavený můj hled
obrádí se k slunci naposled,
modré zvonky květů na vše strany
vyzvánět mi budou hrany
a pták žalmy pět.

Na obloze místo drahých svíc
bude zářit hvězd mi na tisíc,
potom naposledy ještě jednou
oči mé se k nebi zvednou,
pak nikdy víc.

Teprv potom dobře v duši bude mi,
sladce usmívat se budu pod zemí.

Až z jara první vonný květ
se venku počne rozvíjet,
každému štěstí na tváři
hned zazáří.

A vůně šeříků láká
motýly na hrob tuláka,
vždyť jako jiným též mu kvet
ten máje květ.

Ty pláčeš, Ludvíku? Ty pláčeš. Podívej se na mě. Na mě se podívej! (Jde k Ludvíkovi a sleduje směr jeho pohledu k obloze, odkud zní árie „Líbám, ženy, vás tak rád“ z operety Fr. Lehára Paganini.) Á, zeppelin pozoruješ. Jednomístný, ale rychlý. Letí do Polska. Kolikrát si říkám, pušku na tebe, pacholku (vezme pušku do ruky), a bác! (míří) dolů spadneš, sem přijdeš a tady si sedneš. A pivo si dáš! Jenomže z flinty na zeppelin nevystřelíš. A vystřelíš-li, nedostřelíš. A dostřelíš-li, netrefíš se. (Rezignovaně uhodí pažbou do země. Vyjde rána a ozve se syčení ucházejícího plynu.) Ludvíku, hosti jdou! (Odkvačí se svým püllitrem do výčepu.)

Hrabě (vyběhne v kožené kukle, v rukavicích s manžetami a s bílým šálem okolo krku): Saprment, to je směla! Ještě že jsem vyvázl ze zdravou koží. Prosím vás, jsem ještě v Čechách, nebo již v Polsku? (Ludvík nic.) Proše pana, mluví pan po polsku? Nebo že bych... Sprechen Sie deutsch, mein lieber Freund? Nebo že bych... Hwong pink či pink ung honkong pink tse? Promiňte, nepředstavil jsem se. Jsem hrabě Ferdinand von Zeppelin. (Přisedne ke stolu.) Chápu vaše stanovisko. Sám nejsem přítelem oněch povrchních hospodských známostí. Dovolíte, abych si odkrvil nohy? (Dá si nohy na stůl, takže poznáme, že letěl v bačkorách.) Ovšem pochopte mou situaci. Zničehonic mi ušel plyn. No, nelamte si s tím hlavu, máte jistě svých starostí dost. Hej hola, hospodo!

Hostinsky (již delší dobu stojí ve dveřích tak, aby ho hrabě neviděl): No, no, to je spěchu! Mám jen dvě ruce a nejste tady sám. (Přináší püllitr s pivem.) Zdejší?

Hrabě: I kdež! My vzduchoplavci nejsme vlastně nikde zdejší. Jsem hrabě Ferdinand von Zeppelin.

Hostinsky: A co vás sem přivádí, milosti?

Hrabě: Nehoda. Ušel mi plyn.

Hostinský: To je zlé. To si tu hezkých pár neděl posedíte. No, chybět vám tu nic nebude, že? Piva dost, platit máte čím, že?

Hrabě: To nepřichází v úvahu. Musím okamžitě pokračovat v cestě.

Hostinsky: Zle vám tu nebude, milosti. V sobotu vždycky vydrhnu stůl, zbavím Ludvíka pavučin a poveselíme se.

Hrabě: Nejsem proti zábavě. Ovšem v místě, kde nebylo žen, pobyl jsem nejvýše den.

(Hrabě zpívá árii „Líbám, ženy, vás tak rád“ z operety Fr. Lehára Paganini.)

Vás, ženy, jsem líbal rád,

nevím, proč lhát,

kdo by se vás chtěl vzdát?

Já jen vím,

že líbat smím,

ženy, vás,

a proto vás mám rád.

Hostinský: Při dobrém pivě a na zdravém vzduchu přijdete, milosti, i na jiné myšlenky.

Hrabě: Hrabě Polovecky použil kdysi ve spojitosti se mnou těchto slov: sexuální štvanec, spermon a erektil. Myslím, že tím vystihl můj základní povahový rys.

Hostinský: Nechce se mi věřit vlastním uším. Představoval jsem si vždycky hraběte Zeppelina skloněného dnem i nocí nad projekty létajících balónů a říditelných vzducholodí.

Hrabě: To vše jsou jen první nedokonalé krůčky v mé hlavní badatelské činnosti. Způsob mého života mne totiž donutil zabývat se především otázkou ochranného prostředku proti alimentacním poplatkům. Pracuji na bázi tvrzené gumoprýže. Ovšem výrobky vycházející z mých dílen jsou zatím - bohužel - příliš velké a nehodí se než ku létání.

Nu, připrav mi něco uzunek, půjdu vyhledat močál s bahenním plynem, abych doplnil vzducholodě k další plavbě.

Hostinsky: Růženko!

Hrabě (k Ludvíkovi): Tak se tu mějte hezky, příteli...

Hostinský: Rů-žen-ko!

Hrabě: A kdyby mi zas někdy, nedej bože, ušel plyn, tak na shledanou.

Hostinský: Rů-žen-ko!

Hrabě: Cože?

Hostinský: Rů-žen-ko!

Hrabě: Saprment, snad nechceš říci, že v této pustině žije něžné pohlaví?

Hostinský: Nejen pohlaví, pane hrabě. Kromě Ludvíka tu se mnou žije celá má vnučka.

Hrabě: Probůh, vnučka! A já tu vedl takové nestoudné řeči o ženách!

Hostinský (spustí árii z operety Fr. Lehára Kde skřivánek zpívá):

Ech, co na řečech hloupých

teď záleží.

Ona světem jen je mym,

světem je mym jedinym,

ta vnučka moje čistá a líbezná.

Pro děvče své

všechno již učiním rád.

Hrabě: Tedy mladá vnučka! A kde vězí? Proč nevitá hosta?

Hostinský: Před týdnem se vypravila, děvenka moje starostlivá, do města pro šafrán a trochu toho zázvoru.

Hrabě: Pro šafrán? Hm... Pověz mi něco o ní.

Hostinsky: Před týdnem se vypravila... do města. Pro šafrán. A trochu toho zázvoru.

Hrabě: Dál, jen dál!

Hostinsky: Děvenka moje starostlivá.

Hrabě: Hm! Jak mi ji tak líčíš... Před týdnem, říkáš, se vypravila. To musí být ženská. Víš, jak jsi říkal to...

Hostinský: Do města?

Hrabě: Ne.

Hostinsky: Starostlivá?

Hrabě: Ne.

Hostinsky: Pro šafrán?

Hrabě: To!!! Tak tedy blondynka říkáš. Modré rtíky. Růžové oči... A ještě řekni, že je něžná.

Hostinský: Je něžná.

Hrabě (zpívá árii „Blondynky něžné“ z operety O. Nedbala Polská krev; během zpěvu se hostinsky i hrabě přezují do tanečních cviček, aby pak mohli v mezihře zatančit):

Blondýnky něžné, ty mám tak rád,

jen při nich umím se rozehřát.

Mně tepny buší, já nevím čím,

a hned se stávám divokým.

Mají-li modrý jak chrpa zrak

a něžné tílko, okrouhlé tak,

pak na mou duši stačí jeden hled,

mě ďábel posedne, a neštěstí je hned.

Hrabě: Ukaž mi, které okénko vede do její komůrky.

Hostinský: Zde toto!

Hrabě: Zde tedy spí!

Hostinsky: Nespí. Před týdnem se vypravila do města...

Hrabě: Ustel mi v sousední komůrce, jdu se vyspat, abych nabral sil. Avšak kdyby přišla, nehleď na můj původ a vzbuď mě třeba cloumáním. (Hostinský odejde.) Pro šafrán, děvka! (Do operetní mezhry z Nedbalova Vinobraní padá opona. Hudba dozní, opona se rozhrne. Hrabě si přijde na scénu vyčistit zuby, hostinský schová rukáv, který tajně šil, a zabije na stole mouchu. Opona se zn

ovu zavře. Operetní mezihra pokračuje. Znovu dozní, znovu se otevře opona a celá scéna se opakuje. Znovu opona a hudba ze Straussova Netopýra. Během ní hostinsky vystrčí před oponu ceduli s nápisem „Takových jiter prožil hrabě v hostinci 28“. Opona se znovu otevře. Hostinský došije rukáv, hrabě si dočistí zuby.)

Hrabě: Nu, měsíc je pryč a tvoje vnučka nikde. Připrav mi něco uzemek, půjdu vyhledat močál s bahenním plynem, abych doplnil vzducholod' k další plavbě.

Hostinsky: Růženko!

Hrabě (k Ludvíkovi): Tak se tu mějte hezky, příteli!

Hostinský: Růženko!

Hrabě: A kdyby mi zas někdy, nedej bože, ušel plyn, tak na shledanou!

Hostinský: Růženko!

Hrabě: Cože?

Hostinský: Vnučka se mi vrátila. Byla ve městě pro šafrán a trochu toho závoru. Děvenka moje starostlivá.

Hrabě: A to mi říkáš teprve nyní?

Hostinský: Já jsem vám to ještě neřekl?

Hrabě: Samozřejmě, žes mi to neřekl. Já vůbec o ničem nevím.

Hostinský: Aha. Tak to vám to musím říct. Před měsícem se vypravila, děvenka moje starostlivá...

Hrabě: To jsi říkal! Ale že se vrátila, jsi neříkal!

Hostinský: Vrátila se včera pozdě k ránu. Nechtěl jsem vás budit. Spal jste, milosti, s odpuštěním jako čuně.

Hrabě (plny elánu): Jdu se upravit a vyříd' jí, že bych s ní velice rád... počkej... musíme to říci nějak... vyříd' jí, že jí přeji, ano, že jí přeji hodně štěstí, hodně zdraví, všechno nejlepší, aby byla ještě dlouho mezi námi a stále tak svěží, a že se tato bolestná ztráta z celého srdce... a že jsem tu hned! (Odejde.)

Hostinský (vytáhne z kapsy ženský rukáv, navleče si ho na ruku a zkouší, jak převlek působí v okně): Tak, a pan hrabě může přijít.

Hrabě (vyběhne s árií „Krásná dívko má“ z operety Vinobraní O. Nedbala):

Krásná dívko má,

tys má jediná,

kéž bys přišla brzy už za mnou.

Celou duší svou toužím za tebou,

obraz tvůj mi svítí tmou.

Sbor: Pospěš! Pospěš!

Hrabě: Sladká ústa tvá

z touhy žárlivá,

srdce mé po tobě touží.

Jen soucit měj, má krásu smavá,

náruč má tě očekává,

vím, že moji touhu vyslyšíš.

(Během árie vyleze po kolenou ze zákulisí věžeň. Dozpívá s hrabětem a hostinským poslední sloku árie. Pak se dá po čtyřech na útěk do míst, odkud přišel. Hostinský mu v tom zabrání.)

Hrabě: Ale, příteli, kampak? Jen klid! No, a teď nám pěkně povězte, kdo jste a odkud přicházíte.

(Vězeň se znovu pokusí o útěk.)

Hrabě: Ale příteli, jste mezi hodnými lidmi. Mé jméno je hrabě Ferdinand von Zeppelin. Pojdte mezi nás, posaďte se. (Nabízí mu židli.) Hospodo, přines pivo, jídlo, já to platím.

Hostinský: Počkejte, počkejte, pomalu s tím hoštěním. Na takovy návaly nejsme zařízený. Patnáct let nic, a najednou zájezd! (Spočítá hosty a odejde.)

Hrabě: To víte, je tady samota, široko daleko nikde nikdo. Hostinský je trochu podivín, ale mezi námi, žije tady s ním vnučka. Krasavice. Před měsícem se vypravila do města pro šafrán a trochu toho zázvoru. Vrátila se včera pozdě k ránu, a tak si trochu přispala. Ale teď už se jistě obléká. Jenomže, to víte, má na sobě plno všelijakých pradélek... vždyť to znáte.

(Hostinský vejde s pivem, chlebem a párkem.)

Hrabě: Tak a nyní jezte, pijte, já to platím. Nenechte se pobízet.

Vězeň (zakousne se do chleba): Bože, to je dobrota! Já jsem, pánové, dvacet let nic podobného nejedl. Dostávali jsme jen vodu a skývu z pilin. Jenom na Štědrý den nám vždycky přinesli jablko a na Štěpána, podle vězeňského řádu, jsme ho zase museli vrátit. (Dojí sousto a vezme do ruky párek.) Tohleto už jsem neviděl, ani nepamatuju. Hm, ten voní! (Ukousne špičku párku, vyplivne ji, dá si párek do pusy jako doutník a snaží se ho zapálit.)

Hrabě: Ale příteli, to je párek!

Vězeň: Ano?

Hostinsky: No jo, to se kouše. Ukousněte si ještě.

(Vězeň ukousne další kus a vyplivne ho.)

Hrabě: Dobře, ale neplivat, nechat.

(Vězeň dá párek do úst a sáhne po sirkách.)

Hostinsky a Hrabě: A nezapalovat!

(Vězeň konečně pochopí a kouše párek s výkřiky rozkoše.)

Hrabě: A teď nám pěkně povězte, kdo jste a odkud přicházíte.

(Vězni se radost z jídla změni v pláč.)

Hostinský: Neplačte, pane. Vemte si příklad ze mě. Jednou se mi stala taková ... taková věc. Však to znáte. A já vám plakal! No, a vidíte, jindy zase se mi stala jiná věc, a já neplakal.

Hrabě: No vidíte.

Vězeň (osuší si oči): Děkuji vám, pánové. Jsem Kulhánek, číslo 21. Víte, já jsem tu tajnou chodbu kopal noc co noc patnáct let. Z okénka své cely jsem si vybral směr do toho nejhlubšího lesa. A ona je tu restaurace.

Hostinský: Nevěšte hlavu, pane Kulhánek, tady je opravdu nejhlubší les. Široko daleko jen my čtyři.

Hrabě: Široko daleko jen my pět!

Hostinský: Čtyři!

Hrabě: Pět!

Hostinský: Čtyři!

Hrabě: Pět!

Hostinský: No, jo, zpět! Pět. Vnučka se mi vrátila! Před měsícem se vypravil a do města pro šafrán a trochu toho zázvoru.

Hrabě: Ale hospodo, když člověk neviděl dvacet let ženskou, tak na něj musí být v těchhle věcech pomalu. A ne hned naplno, „zázvor“ a „šafrán“. Příteli, nerad bych vás znovu rozplakal, ale jaký je váš poměr k ženám?

Vězeň (hovoří do úryvku z předehry k Nedbalovu Vinobraní): Pro mne existuje jediná žena na světě. Setkali jsme se pouze na okamžik, když mě vedli v řetězech. Vidím ji stále před sebou, jak odstrčila stráž, nabrala vody do dlaní a řekla mně, neznámému člověku: „Pij!“

Hrabě: To že řekla?

Vězeň: Ano.

Hrabě: Saprment! To musí být ženská. Saprment! (Zpívá árii „Bratři, mé srdce plá“ z Nedbalovy operety Polská krev.)

Bratři, mé srdce plá, mé srdce plá,

je chvátí touha bezejmenná.

/Bratři, mu srdce plá, mu srdce plá,

je chvátí touha bezejmenná./

Když máme ženy takové,

/když máme ženy takové,/

je naše drahá vlast,

/je naše drahá vlast,/

vlast naše zachráněna.

Hostinský: A že jsem tak směly, pane Kulhánek, za co jste byl vlastně potres

tán?

Vězeň: Nezlobte se, pánové, ale o tom nemohu hovořit. Obvinění je příliš hrozné. Ale věřte, že jsem byl odsouzen nevinně.

Hostinsky: Jestli jsem si to nemyslel! Nevinný člověk se pozná na první pohled.

Hrabě: No jo. Hned, jak jste vystrčil hlavu tam z toho roští, řekl jsem si: Justiční omyl!

Hostinský: A že jsem tak směly, pane Kulhánek, na kolik let vás odsoudili?

Vězeň: Na dvacet.

Hostinsky: A že jsem tak směly, pane Kulhánek, kolik z toho jste si už odseděl?

Vězeň: No, zítra tomu bude dvacet let.

Hostinsky: Já nevím, školy nemám, jsem jen prostý člověk, ale to už vám snad ani nestálo za to utíkat, ne?

Vězeň: Vidíte? Taky mě to napadlo. Zrovna včera. Jenomže to už jsem měl tu tajnou chodbu prokopanou. No, ale jednou jsem venku, tak hlavně, aby mě nechytali.

Hrabě: Máte pravdu, musíte okamžitě zmizet. Mám v tlumoku turisticky oděv, nechcete? (Odejde.)

Vězeň: Ale jo. Já sním všechno.

Hostinský: Vy chcete odejít?

Vězeň: Musím.

Hostinsky: Nechoďte, pane Kulhánek. Hostinec bez hostů, to skoro ani není hostinec.

Vězeň: Jsem štvanec, pane. A kromě toho nemám peněz.

Hostinsky: Zůstaňte. Dobře vám zaplatím.

Vězeň: Vy jste tak hodný člověk, pane hostinsky. Mně, trestanci, chcete dát jen tak beze všeho peníze.

Hostinský: Já vám věřím, pane Kulhánek. A potom - vždyť tady taky něco utratíte, ne?

Vězeň: Víte, já jsem se do toho vězení dostal opravdu nevinně. To bylo tak: Jdu takhle jednou po louce a najednou vám z nebe spadne zvonek. Obyčejný cyklistický zvonek. Zvednu ho, zazvoním, a kde se vzali tu se vzali dva četníci. A hned se mnou do vězení a k soudu. U soudu vznikla samozřejmě trapná situace. „Tak kdepak jste k tomu,“ povídají, „zvonku přišel? No, vzpomeňte si,“ povídají. „Přece nám nechcete namluvit, že spadnul z nebe?“ Co jsem měl říct? Tak jsem radši mlčel. Obvinili mě, že jsem pašerák Göč...

Hostinský: Pašerák Göč? Počkejte, jak oni mu to říkali... teď si nevzpomenu. No, vypravujte dál.

Vězeň: Obvinili mě, že jsem pašerák Göč...

Hostinský: Alias! Už to mám, pašerák Göč, zvaný Alias... Ne, Alias bylo křestn

í. No, nevadí, pokračujte.

Vězeň: Zkrátka řekli, že jsem pašerák Göč, a napařili mi dvacet let.

Hostinský: A kakraholte.

Vězeň: No jo. Tak už abych radši šel.

Hostinský: Nikam nechodte, pane Kulhánku. Jednou jsem řek, že o peníze nemusíte mít starost, tak to platí!

Vězeň: Jste velice laskav, pane restauratér, ale kromě nedostatku peněz mě ženu pryč ještě dva další důvody: první důvod je, že se každou chvíli může z tamté díry vynořit dozorce Hurych, a druhý důvod je, že se každou chvíli může z tamté díry vynořit dozorce Krhavec. Nevím totiž, který má dneska službu.

Hostinský: Poslyšte, jak jste vypravoval o tom děvčeti, které vám dalo napít a přitom řeklo to... to slovo. Neměla ona na sobě takovy... (cosi ukazuje)

Vězeň: Červený fěrtoch.

Hostinsky: Já jsem si to myslel. A neměla na hlavě takovou... (znovu ukazuje)

Vězeň: Zlaté vlasy.

Hostinsky: Toho jsem se bál. A když se dívala, že ona tak jakoby... (ukazuje už zcela bez smyslu)

Vězeň: Držela košík.

Hostinský: Je to ona!

Vězeň: Kdo?

Hostinsky: Je to má vnučka.

Vězeň: Vy šílíte!

Hostinský: Často mi o vás vyprávěla.

Vězeň: Ano? Co říkala? Mluvte!

Hostinský: No, vyprávěla, jak jste šel...

Vězeň: Ano, to je přesné.

Hostinský: No, a jak vám pak dala napít...

Vězeň: Ano.

Hostinsky: A jak potom řekla to slovo, nezlobte se na ni, že jí to tak vyklo uzlo, dlouho jí to mrzelo...

Vězeň: A kde je?

Hostinsky: Zde, v této komůrce má svoji světničku. Před měsícem se, děvenka moje starostlivá, vypravila do města pro šafrán a trochu toho zázvoru.

Vězeň (zpívá árii „Nikdo v celém světě snad“ z operety Fr. Lehára Paganini):

Nikdo v celém světě snad

tak jako já tě nemá rád.

Tyto oči, tyto rty tak žíznivé

si můžeš vzít, vždyť jsou jen tvé.

Nebes blaha neznámá,

to vše ti dá jen láska má.

Smíš i žití mé si vzít,

vždyť jsi mou

otrokyní i královnou.

Hrabě (vyjde a nese šaty): Tak tady vám to nesu, převlékněte se a hajdy odsud!

Vězeň: Nikam nepůjdu. Zůstanu zde v obleku, ve kterém jsme se poprvé spatřili. Zmýlil jste se ve mně, pane hrabě! Jsem jen prostý sekáček trávy, ale i ten ví, co je to čest. A tu on nikdy, nikdy neprodá!

(Úryvek z operety Vinobraní O.Nedbala. Padá opona. Když se otevře, je na scéně vězeň a hrabě.)

Vězeň: Nemá! Nic takového ona nemá!

Hrabě: Prosím vás, je to přece ženská!

Vězeň: Ona je andělská bytost!

Hrabě: Já vám něco řeknu...

Vězeň: Od vás nechci nic slyšet. (Oba mlčí.)

Hostinský (vejde): Tak se mi to líbí. V hospodě má být živo. O čem je řeč, pane?

(Hrabě šeptá hostinskému do ucha.)

Hostinský: Pan hrabě má samozřejmě pravdu, pane Kulhánku. Moje vnučka má všechno, co k ní patří.

Vězeň: Nemá! Nic takového ona nemá.

Hostinský: Podívejte, vemte si příklad ze mě. Jednou jsem takhle seděl s kamarádem v hospodě a on mi něco povídá. A já mu povídám, že ne. A jindy zase přišel a zase mi něco říká a já mu povídám: To jo. Vidíte? Kdepak, na mě si nepřijdou. (Odejde.)

Hrabě: Poslyšte, kamaráde, já vám něco řeknu. To není žena pro vás. To je žena, která potřebuje chlapa, rozumíte? Chlapa jako... jako jsem já. A kromě toho, nechtěl jsem vám to říkat, abyste si nemyslel, že se snad holedbám, ale napsala mi dopis.

Vězeň: Cože?

Hrabě: Ano, všechno je jasné, miluje mne.

Vězeň (zpívá „ To je směšné“ ze Straussova Netopýra):

To je směšné, cha - cha - cha,

tuze směšné, cha - cha - cha,

odpusťte mi, cha - cha - cha,

že se smějí vám.

Hrabě: Však on vás přejde smích! Poslouchejte (vytáhne psaní a čte): Milovaný hrabě! Když jsem se vrátila z města, kde jsem byla pro šafrán a trochu toho zázvoru - děvka! - tu jsem já, děvenka moje starostlivá, spatřila zde vás. Jak jsem šťastna, že vám ušel plyn. Dědeček je hodný, časem si najdeme houštinu, kde se budeme slézat. Objednávejte si hodně piva. Mám na skladě také dobré zavináče, sýr a okurky. Uzenky již docházejí. Vaše roztoužená Růža.

Vězeň: Nevěřím!!! Takový dopis nemohla napsat ona.

Hrabě: Co nevěříte! Sama mi ho hodila z okna.

Vězeň: Někdo si z vás vystřelil, pane hrabě. Poslechněte si, jaky moták mi poslala Růženka (čte): Milovaný Kulhánku! Když jsem se vrátila z města, kde jsem byla pro šafrán a trochu toho zázvoru, tu jsem já, děvenka moje starostlivá, spatřila zde nejen toho oplzlého hraběte, ale i vás, vy mé pruhované štěstí. - Teď poslouchejte, jak je šlechetná: Nevadí mi, že nemáte peněz. Můžete si půjčit od hraběte. Ten děvkař má jistě peněz dost. Zato vy jste jiný, na žádné sprostárny nemyslíte. Vaše oddaná Růženka. - Co tomu říkáte?

Hrabě: Že vám nepůjčím.

Vězeň: Já se vás o to také neprosím. To vy jste říkal: Tak a nyní jezte, pijte, já to platím, nenechte se pobízet.

Hrabě: Já?

Vězeň: Ano, vy.

Hrabě (zpívá „To je směšné“ jako předtím vězeň): Já že jsem to říkal?

Vězeň: Ano, vy jste to říkal.

Hrabě: Já???

Vězeň: Ano.

Hrabě: No, to je možný.

Vězeň: Tak vidíte.

Hrabě: Jenomže jsem to neříkal vám.

Vězeň: A komu jste to tedy říkal?

Hrabě: Tady tomu pánovi. (Ukáže na Ludvíka.) Jen se ho zeptejte.

Vězeň: Já se ho nepotřebuji na nic ptát. Mně je to úplně jasné.

Hrabě: Co je vám jasné?

Vězeň: Komu jste říkal: Tak a nyní jezte, pijte, já to platím, nenechte se pobízet.

Hrabě: A komu jsem to tedy říkal?

Vězeň: Tady tomu pánovi.

Hrabě: Tomuhle pánovi?!

Vězeň: Ano, tomuhle pánovi.

Hrabě: Já že jsem to říkal... No ano, to je pravda!!!

Vězeň: No, tak vidíte.

Hrabě: Ale to tvrdím já, vy to netvrdíte!

Vězeň: Já to tvrdím.

Hrabě: Vy že to tvrdíte? Vy přece tvrdíte, že jsem řek, tak a nyní jezte, pijte, já to platím, nenechte se pobízet, vám. Kdežto já tvrdím, že jsem řek, tak a nyní jezte, pijte, já to platím, nenechte se pobízet, tady tomu pánovi. (Hostinský vejde s púllitry a s jídlem.)

Hrabě: A to je setsakra rozdíl, když já řeknu, tak a nyní jezte, pijte, já to platím, nenechte se pobízet tady tomu, kterej nejí a nepije, anebo když řeknu, tak a nyní jezte, pijte, já to platím, nenechte se pobízet vám, kterej dvacet let nejed a nepil a na vánoce si půjčoval jabko!

Hostinský (přisedne): Pánové, pánové, vemte si příklad ze mě. Jednou jsem takhle přišel do hospody a jeden host povídá: Já to za vás zaplatím. A zaplatí l. A jindy zase přijdu do hospody a ten host už z dálky na mě volá: Dneska né! A vidíte...

Hrabě: Nezaplatil, že jo.

Hostinský: Nezlobte se, ale tohle se nedělá. Vy jste u toho nebyl, tak jak můžete vědět, co on řek? To je nespolečenské, tohleto, když někdo něco zajímavého vypravuje a to nejzajímavější si chudák nechává nakonec a jinej mu to potom takhle vyplácne.

Vězeň: A jak to dopadlo, pane hostinsky?

Hostinsky: Jak to dopadlo. Tak on... ale to už teď nebude tak zajímavé, když tady hrabě naznačil.

Vězeň: Ale jen nám to řekněte.

Hostinsky: Zkrátka ten četník mu ji zabalil a usek.

Hrabě: Co? Komu?

Hostinsky: Vidíte, kdybyste dával pozor a nepřerušoval, tak byste věděl, o čem je řeč. (Vítězně se zvedne a odejde.)

Hrabě: Tak. A teď už toho mám dost. Kdo je tady vlastně blbec? (Vězeň šeptá něco Ludvíkovi.) Co si to tady šuškáte?

Vězeň: Ale, tady pán mi říkal... a já jsem mu říkal, aby se do toho radši nemíchal.

Hrabě: A co říkal?

Vězeň: Ale já nevím, já se o to nestarám.

Hrabě: Počkejte, počkejte, to mě zajímá, co říkal!

Vězeň: Dohromady nic.

Hrabě: Nic, nic! To já znám. Dřepí si tady, kouká, jako když neumí do pěti p očitat, a popichuje. Kibic jeden. Ale to by se mu nemuselo vyplatit. Taky by mu moh někdo takhle narazit klobouček do čelíčka a kravatku kapánek šejdrem posunout. (Provede to.) Tak to by byl jeden. A teď aby bylo jasno mezi námi . Ona mě miluje. Já ji chci. A jestli vás uvidím, že se kolem ní ometáte, ne bo že jí děláte návrhy, nebo že byste se dokonce odvážil...

Vězeň: Nemá! Nic takového ona nemá!

Hrabě: Nemá, nemá! Ještě jste ji neviděl.

Vězeň: Já ji viděl. Vy jste ji neviděl. Ona je vánek v korunách stromů. Ona je horský potůček. Ona je kapička rosičky na travičce. Ona je...

Hrabě: Prd. Počkejte, až tu vaši kapičku rosičky plácnu po zadku, jak si pov yskočí. (Vězeň cosi plačtivé říká.)

Hrabě: Co?

(Vězeň opět nesrozumitelně zavzlyká.)

Hrabě: Nedupejte těma nožičkama, já vás neslyším!

(Vězeň znovu zanaříká.)

Hrabě: Že umíte hrát na hoboj?

(Tentokrát vězeň opravdu něco takového v pláči řekne.)

Hrabě: Jo, vy mě vyzýváte na souboj. To jste měl říct hned. A čímpak se bude me bít, pane Kulhánku? (Vězeň zaštká.)

Hrabě: Šavličkama?

(Vězeň znovu zavzlyká.)

Hrabě: Pistolčkama! Mám. Přinesu. Neplačte. Ráno si přivstaneme, pěkně se ume jeme a dáme se do toho. Ale ne abyste něco papal. Protože já vás střelím do bříška a to se musí na lačno. Jinak by to moc bolelo. - Puf! (Píchno ho do b řicha.) A teď dobrou noc! Pěkně se na to vyspinkejte. (Odejde.)

Vězeň (zpívá árii „Dobrou noc, milá dívenco má“ z operety Bratránek z Batávi e E. Künneckeho, repetici jako playback):

Jdu chud světem dál,

jsem vandrákem jen,

dobrou noc, milá dívenco má.

Ať déšť je či mráz,

nocí tmoucí jdu ven,

dobrou noc, milá dívenco má.

Když štěstí svému

já vstříc jsem se smál,

tu náhle zmizelo,

a sám jsem tu stál.

Jdu tam, kam mě můj osud zve.

(Spadne opona a z pásku zní „Jednadvacet“ z operety O. Nedbala Polská krev. Během meziopony zaujme Ludvíkovo místo stejně oblečený a nalíčený herec. Tvář mu pro jistotu ještě kryje „klobouček naražený do čelíčka“. Když se opona otevře, ostatní opile dozpívají s nahrávkou.)

Hrabě: Ticho! Chci vám něco oznámit. V noci jsem o našem souboji přemýšlel.

Hostinský: Výborně! Hrabě přemýšlel!

Hrabě: Počkejte, to není všechno. V noci jsem o našem souboji přemýšlel a rozhodl jsem se, že se tady pan Kulhánek může klidně najíst.

Hostinsky: Vyborně!

Hrabě: Původně jsem ho chtěl střelit do břicha, ale nestřelím ho.

Vězeň: Vyborně! (do okénka) Růženko! (Po každém oslovení Růženky se hostinský zvedne a jde nastavit ruku v dívčím rukávu z okna; později ho už ani nesvléká.) Růženko! On mě nestřelí.

Hrabě: Do břicha.

Vězeň: Vyborně. Růženko! Nestřelí mě do břicha.

Hrabě: Já ho střelím do hlavy.

Vězeň: Vyborně. Růženko! Střelí mě do hlavy.

Hostinsky (tentokrát ruku z okna nevystrčí): Počkejte, na vašem místě bych se tak neradoval. Naslibuje vám hory doly, a nakonec vás stejně střelí do břicha.

Hrabě: Když hrabě Ferdinand von Zeppelin něco slíbí, tak to platí. Já ho střelím do hlavy. Růženko! Já ti slibuji, že ho střelím do hlavy. A proč ho střelím do hlavy? Protože je to dobrý člověk. Kulhánku, pojď sem. Připijme si n a tykání. (Hostinský s rukávem na paži vezme Kulhánkovi půllitr a připíjí za něho.) Ode dneška ti budu říkat mukl.

Vězeň: Růženko! (Hostinský omylem vystrčí ruku s půllitrem, pak ho schová, aby Kulhánek mohl ruku políbit.)

Hrabě: Jsme kamarádi? Jsme. Máme se rádi?

Vězeň: Jsme.

Hostinsky: Pánové! Vemte si příklad ze mě. Jednou... jsem šel. A pořád jsem šel. A vidíte, jindy, například dneska - sotva stojím. (Dosedne ztěžka na lavi ci.)

Vězeň: Růženko!

Hostinský (nechce se mu vstávat): Nechte už tu holku na pokoji.

Vězeň: Ale počkejte, to jí musím říct!

Hostinský: Růženka toho má dneska tak akorát!

Hrabě: Tak jsme se pobavili, a teď do práce. Hospodo, přines mé bambitky. Jsou v tlumoku.

Hostinský (opile): Pane hrabě, nechte si to... nechte si to... nechcete si to ro
zmyslet? Podívejte, vy si odletíte jako ten pták, a když mi tady pana Kulhán
ka střelíte do břicha...

Hrabě:... do hlavy.

Hostinsky: ... do hlavy, kdo mi tu zůstane?

Hrabě: To mě nezajímá. Jednou jsme se dohodli... Mukl! Dohodli jsme se?

Vězeň: Dohodli.

Hrabě: Tak bude souboj.

Hostinsky: Dobře. Ale nejdřív zaplatíte.

Hrabě: Hotově?

Hostinsky: Hotově.

Hrabě: Bohužel. nemám při sobě na hotovosti přiměřenou sumu, mohu vám však z
aplatiti zbožím. (Odejde.)

Hostinský (Kulhánkovi): Nezdá se vám to... (Kulhánek však spí, a tak se obrátí
na Ludvíka) nezdá se ti to... (mávně rukou, že od něho se odpovědi teprv nedo
čká) nezdá se mi to divné? Hrabě, a chce platit zbožím jako nějaký kupčák!

Vězeň (zvedne hlavu): Růženko!

Hostinský: Kuš pořád!

Hrabě (vrací se s tlumokem): Je to vzácné zboží. V Polsku se za ně plotí zlo
tem. (Vytáhne cyklisticky zvonek.) Tady mám namontovany jeden vzorek. Zkuste
si.

(Hostinsky zazvoní.)

Vězeň (vyskočí): Kulhánek číslo 21!

Hostinský: A co já tady s tím?

Hrabě: Takovy zvonek se neztratí.

Hostinsky: Já neříkám, že by se ztratil. Sem nikdo nepřijde. Ale co v lese s
pytlem zvonků?

Vězeň (vezme zvonek a se zájmem na něj cinká): Tohle vy vozíte?

Hrabě: Ano.

Vězeň: Vzducholodí?

Hrabě: Ano.

Vězeň: Do Polska?

Hrabě: Ano.

Vězeň: Göč! Mikloš Göč!

Hostinský: Pašerák Göč? Zvaný Dešťovka?

Vězeň: A já za něj dvacet let nevinně trpěl!

Hrabě (uchopí bojovně židli): Šlaka! Jsem prozrazen.

Ludvík (začne vstávat a v jeho kloubech to praští a vrže): Stůjte, Dešťovko. Jsem policejní inspektor Trachta. Dvacet let tu na vás čekám, a dočkal jsem se. Půjdeme! (Hudba z Polské krve O. Nedbala. Ludvík vezme falešného hraběte za rameno a oba odejdou.)

Hostinský: Tak to vidíte, pane Kulhánek. Vezměte si příklad... ze sebe. Byl jste vždycky poctivý člověk? Byl. Odseděl jste si poctivě dvacet let? Odseděl. Vidíte. Poctivost se nakonec vždycky vyplácí.

Vězeň: Co myslíte, viděla to Růženka?

Hostinský: Jo, Růženka, to jsem vám chtěl zrovna říct: před chvílí se vypravila, děvenka moje starostlivá, do města pro šafrán a trochu toho zázvoru.

Vězeň: Nevadí! Budu tu na ni čekat.

(Hostinský ho usadí do stejné polohy, jako seděl Ludvík.)

Hostinský: Ani se vám nedivím. Víte, ty naše český holky... (Vejde Ludvík a hrabě a začnou spolu s hostinským zpívat „Ty české panenky“ z operety Perly panny Serafinky R. Piskáčka.)

Ty české panenky

kdo z nás by neměl rád?

Tak věrné vlastenky

musí svět pohledat.

Tváříčky mají krev a mlíčko,

každého chytnou za srdíčko,

kdo na ně pohlédne,

celé jim ho musí honem dát.